

ПРЕДГОВОР

На вниманието на читателя предоставяме брой втори от тридесетия том на книжна поредица „Диоген“, с който отбелязваме знаковата 30-годишнина на специалност „философия“ във Великотърновския университет. В годините на своето развитие специалността бе трудов и творчески дом на редица отдадени професионалисти, които неуморно следваха гласа на Сократовия демон сред „шумотевицата“ на трудните първи стъпки и утвърждаването. Със съзидателна нагласа и конструктивно мислене тези колеги създадоха практики и традиции, които днес наследяваме с благодарност за осъществената борба и с решимост да съхраним в стихийните промени, които всички реформи, дори и най-добрите, неизбежно носят със себе си. Както през годините, така и днес, научните звена на Философски факултет продължават да посрещат едно постоянно предизвикателство – да се съчетават в работещ модел разнопосочните научни, просветителски и институционални императиви на екипния проект – специалност „философия“. След усилията на поне две поколения философи, днес дейностите на специалност „философия“ включват прогресивни научно-изследователски проекти, добри образователни практики и новаторски академични инициативи, придаващи индивидуалност на специалността във ВТУ.

Като всяка годишнина, и тази е повод за радост от постигнатото и за критична равностметка, но днес последната изглежда твърде особено в светлината на съвременните условия: сбъдна се „древното проклятие“ да живеем в *интересни* времена (по Тери Прачет¹). И тъй като подобна ситуация не може да остави философския разум безучастен, в настоящото издание сме подбрали текстове, които отразяват дълбоката тревожност на времето, породила нуждата от философска рефлексия и придала новозвучене на класическите текстове и автори. По-голямата част от

---

¹ Вж. Тери Прачет 1999. Интересни времена. София: Вузев.

представените изследвания задават една антропологична, екзистенциална и хуманистична по своя дух перспектива към проблемите на съвременното. Някои от тях са представителни за насоките на работата на научното звено, а други са приноси на утвърдени български и чуждестранни автори, с които се радваме на дългогодишно плодотворно сътрудничество.

С нов прочит на класически теми и проблеми са ангажирани текстовете на Георги Белогашев, Нина Димитрова, Олга Стоянова-Енчева, Мариета Ботева, Милен Маринов и Деница Узунова. Г. Белогашев проследява детерминантите на “теоретичната инверсия“ във възгледите на именития, но недостатъчно проучван, български философ Асен Игнатов. Статията на Нина Димитрова анализира възгледите на протестантския теолог Дороте Сюле за отношението между активния и съзерцателния живот и предлага в този контекст интерпретативно осмисляне на философските позиции на Хана Аренд. В друг план О. Стоянова – Енчева изследва широкообхватното идейно наследство на Хана Аренд като историческа ценност с актуално философско-политологично значение. М. Ботева акцентира върху ренесанса на реториката като средство за отстояване на личностната и гражданска позиция в социален и философски план. М. Маринов разяснява връзката между понятието за архетип при Юнг и Платоновите ейдоси, а Д. Узунова търси мястото на смъртта като опит и жизнен смисъл в битието на разумния индивид, живееш със съзнанието за своята обреченост.

С темата за трансформативното значение на пандемията от Ковид 19 и други съвременни тенденции са свързани статиите на Миленко Бодин, Вихрен Бузов, Иван Иванов, Ива Шишкова, Пепа Бузова и Дивна Вуксанович. М. Бодин изследва необходимостта от артикулацията на една философска и хуманистична визия на демокрацията в противопоставка с „идеологическия хибрид“ на неолиберализма. Със средствата на логическия анализ В. Бузов предлага теоретична рамка за анализ на стереотипното мислене по различни социални и граждански проблеми. Рамката

има обяснително значение за трудностите в общественото развитие на България и други държави на Прехода. Текстът на И. Иванов е насочен към анализ на философски и други аспекти на управлението на ограничителните мерки по време на пандемия. П. Бузова предлага философски прочит на понятието за болест и го отнася към структурите на обществения живот, позовавайки се на теоретичните възгледи на Ж. Сталев. Текстът на И. Шишкова е по темата за рестриктивните функции на социалните структури и психо-социалните ефекти от преживяването на несправедливостта като регламентирана форма на съществуване в условията на пандемия, конфликти и войни. Д. Вуксанович изследва естетическите аспекти на връзката между съвременните медии и игрите, подлагайки на хуманистична критика някои отчуждаващи черти на дигиталната култура.

*С пожелание за приятен и наситен с прозрения прочит!
Съставителите*